

Warszawa, 05-08-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

II.510.131.2024.MA

Pan

Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

do mojego Biura kierowane są prośby o interwencję w sprawie umożliwienia pokrzywdzonym w sprawach zakończonych w trybie postępowania mandatowego uzyskania niezbędnych informacji o sprawcy wykroczenia, które następnie posłużyłyby do uruchomienia drogi sądowej w celu kompensacji szkód powstałych w wyniku popełnienia wykroczenia. Skargi kierowane w tym zakresie się na tle powołanego na podstawie art. 20f ustawy o Policji¹ elektronicznego zbioru danych, zwanego rejestrem wykroczeń, który również w stanie *de lege lata* nie stwarza dostępu do danych

¹ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145, tj.; dalej: ustawa o Policji). Przepis dodany na podstawie art. 2 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2077), do którego wydano także Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 października 2019 r. w sprawie prowadzenia rejestru wykroczeń, przetwarzania w nim informacji oraz sposobów i trybu udzielania informacji o osobach z tego rejestru (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 715; dalej: rozporządzenie).

relewantnych dla pokrzywdzonego do zainicjowania postępowania cywilnego, po uprawomocnieniu postępowania mandatowego.

Udział pokrzywdzonego w postępowaniu zapewnia możliwość reprezentowania własnych interesów prawnych, a także procesową równość uczestników postępowania - sprawcy i pokrzywdzonego, która jest podstawowym elementem rzetelnego postępowania i realizacji prawa do sądu. W zwykłym toku postępowania w sprawach o wykroczenia pokrzywdzony uzyskuje uprawnienia strony jako oskarżyciel posiłkowy uboczny, subsydiarny i konkurencyjny². Wówczas, jako strona procesowa jest uprawniony do dostępu do akt postępowania na zasadzie art. 156 § 5 k.p.k.³ w zw. z art. 38 § 1 k.p.w.⁴, co wyczerpuje również jego prawa w zakresie uzyskania informacji o sprawcy wykroczenia, w tym umożliwia partycypację w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych w innych postępowaniach. Z kolei w postępowaniu mandatowym rola pokrzywdzonego odżywa jedynie na etapie postępowania w przedmiocie uchylecia mandatu, gdzie na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego⁵, w zgodzie ze standardem wynikającym z art. 45 ust. 1 Konstytucji⁶, ustawodawca zmuszony był zapewnić pokrzywdzonemu obligatoryjny udział w posiedzeniu (art. 101 § 2 k.p.w.). Oznacza to zatem, że jeśli nie dojdzie do uchylecia mandatu, na żadnym z etapów omawianego postępowania, pokrzywdzony nie uzyska roli procesowej strony, ani

² Nastąpi to z chwilą, gdy złoży oświadczenie, że będzie działał obok oskarżyciela publicznego (art. 26 § 3 k.p.w.); wniesie samodzielnie wnioski o ukaranie w wypadku, o którym mowa w art. 27 § 2 k.p.w.; albo w sprawie o wykroczenie ścigane na żądanie pokrzywdzonego wniesie samodzielnie wnioski o ukaranie (art. 27 § 1 k.p.w.). Należy tu na marginesie wskazać, iż stosownie do regulacji poprzedzających obecną kodyfikację, pokrzywdzony korzystał wcześniej z praw strony w postępowaniu przed kolegium ds. wykroczeń z racji samego pokrzywdzenia, co było rozwiązaniem zbieżnym z tym, które na gruncie art. 299 k.p.k. funkcjonuje w postępowaniu karnym na etapie postępowania przygotowawczego i z pewnością znacznie bardziej gwarancyjnym dla samego pokrzywdzonego. Por. J. Lewiński, *Pokrzywdzony w postępowaniu w sprawach o wykroczenia*, „Palestra” 2003, nr 11-12, s. 139-145; P. Czarnecki, A. Światłowski (red.), *Pokrzywdzony jako uczestnik postępowań represyjnych. Czwarty wierzchołek trójkąta?*, Warszawa 2021, s. 559 i n.

³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37; dalej: k.p.k.).

⁴ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1124; dalej: k.p.w.).

⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2004 r., SK 38/03, LEX nr 113001.

⁶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483).

nawet jakichkolwiek uprawnień przynależnych stronie, choćby w zakresie dostępu do zebranej w toku postępowania dokumentacji, w tym niezbędnych danych o osobie sprawcy.

Istota postępowania mandatowego sprowadza się do jego roli zastępczej jako postępowania prowadzonego w miejsce postępowania w sprawach o wykroczenia przed sądem. Jak zatem podkreśla się w literaturze, nakładanie grzywny w drodze mandatu nie jest orzekaniem w przedmiocie procesu, choć możemy tu mówić o rozstrzygnięciu w zakresie odpowiedzialności za wykroczenie⁷. Wyjątkowy charakter postępowania mandatowego wyraża się bowiem w większym nastawieniu na ochronę interesu publicznego, realizującego się w szybkości i skuteczności reakcji na popełnianie czynów zabronionych o mniejszym ciężarze gatunkowym, lecz dolegliwych ze względu na ich powszechność i uciążliwy charakter. Uproszczony tryb tego postępowania ma swój wyraz w modyfikacji praw i obowiązków ukaranego oraz organu mandatowego, co odbywa się jednak kosztem uprawnień procesowych pokrzywdzonego, który często jest zainteresowany poszukiwaniem materialnej rekompensaty poniesionej szkody majątkowej lub niemajątkowej.

W przypadku postępowań mandatowych nie sposób poprzestać na argumentacji, że jest to postępowanie sprowadzające się do ochrony dóbr ogólnych, innych niż indywidualny interes, gdyż często dochodzi także tutaj do bezpośredniej ingerencji w sferę interesów pokrzywdzonych⁸. Decyzja o odmowie przyjęcia mandatu należy do sprawcy wykroczenia, od niego zależy więc, czy dojdzie do skierowania sprawy do sądu i nabycia w tym momencie przez pokrzywdzonego uprawnień strony (art. 25 k.p.w.). Podobnie ma to miejsce w momencie uchylecia mandatu karnego, gdy czyn jest

⁷ T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*, Warszawa 2003, s. 64 i n.

⁸ Jest to zatem postępowanie zasadniczo dwóch aktorów, tj. sprawcy wykroczenia i organu nakładającego mandat, bez jakiegokolwiek partycypacji osoby pokrzywdzonego. Jeśli jednak spojrzymy na istotę mandatu karnego, to nie sposób zignorować faktu, że wprowadzenie nie stanowi on rozstrzygnięcia równoważnego z wyrokiem lub postanowieniem, ale jest to inny rodzaj rozstrzygnięcia procesowego, którego wydanie skutkuje zakazem wszczynania przed sądem kolejnego postępowania o ten sam czyn, tej samej osoby. Zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2004 r., SK 38/03, LEX nr 113001.

przestępstwem albo wykroczeniem skarbowym, umożliwia to nabycie uprawnień przez pokrzywdzonego w sytuacji podjęcia ścigania w trybie jednej z wymienionych procedur, tj. karnej lub skarbowej⁹.

Powyższe uwagi wskazują na istnienie przeszkód faktycznych w zakresie możliwości realizacji materialnych interesów pokrzywdzonego. Możliwość uruchomienia drogi cywilnej staje się problematyczna w związku z brakiem dostępu do danych osobowych sprawcy wykroczenia, koniecznych, aby spełnić wymogi formalne pozwu cywilnego jako pisma procesowego, do których obok podania imienia i nazwiska pozwanego, należy wskazać też adres zamieszkania pozwanego (art. 126 § 1 pkt 2 i § 2 pkt 1 k.p.c.¹⁰) oraz informacji, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku, gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia (art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.). Ostatni z wymogów formalnych może mieć dla powoda szczególne konsekwencje na etapie orzekania o kosztach postępowania, gdy od procedury przedsądowej odstąpił, a pozwany uznał żądanie pozwu przy pierwszej czynności procesowej (art. 101 k.p.c.). Sprostanie dyspozycji przepisu wymaga więc uprzedniego podjęcia z pozwanym kontaktu, który może być zainicjowany przez powoda, gdy jest mu znany adres zamieszkania sprawcy wykroczenia.

W toku postępowania mandatowego, zgodnie z § 82 wytycznych nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych czynności w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców (Dz.Urz.KGP.2020.37) w razie nałożenia na sprawcę wykroczenia grzywny w drodze mandatu karnego, **o ukaraniu sprawcy wykroczenia grzywną w postępowaniu mandatowym informuje się ujawnionych pokrzywdzonych** oraz zawiadamiającego o popełnieniu wykroczenia, z powołaniem się na przepisy art. 8 k.p.w. w związku z art.

⁹ Trzeba jednak pamiętać, że nawet postępowanie w przedmiocie uchylecia prawomocnego mandatu karnego ma charakter wyłącznie kontrolny i nadal nie dojdzie do orzeczenia co do istoty, gdyż za to nie można uznać uchylecia mandatu karnego.

¹⁰ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1550; dalej: k.p.c.).

16 § 2 k.p.k. Treść wzoru formularza informacji o nałożeniu na sprawcę wykroczenia grzywny w drodze mandatu karnego, który stanowi załącznik nr 9 do wytycznych wskazuje zaś, że ujawniony pokrzywdzony zostanie poinformowany o **kwalifikacji prawnej i rodzaju wykroczenia oraz o imieniu i nazwisku sprawcy wykroczenia**. Dotyczy to jedynie pokrzywdzonych, którzy zostali ujawnieni jeszcze na etapie postępowania mandatowego. Nadal jednak adres zamieszkania pozostanie w toku tego postępowania dla pokrzywdzonego niedostępny i nawet skorzystanie z uprawnienia przysługującego na gruncie art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności¹¹, tego braku nie będzie w stanie sanować. Wskazanie samego imienia i nazwiska może okazać się nieskuteczne dla zindywidualizowania danej osoby w toku omawianego postępowania i będą konieczne kolejne dane, o których mowa we wniosku o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL (załącznik nr 1 do ustawy).

W świetle powyższego, trudno uznać za akceptowalne różnicowanie sytuacji pokrzywdzonych, charakteryzujących się tą samą relewantną cechą w rozumieniu art. 32 ust. 1 Konstytucji, jaką jest powstanie szkody na skutek wykroczenia, w zakresie dostępu do niezbędnych danych o jego sprawcy. Przesłanką różnicującą w tym zakresie okazałby się jedynie tryb prowadzonego postępowania o wykroczenie, który w przypadku postępowania mandatowego jest uwarunkowany zgodą sprawcy wykroczenia na wymierzenie grzywny w drodze mandatu karnego. Pokrzywdzony w postępowaniu mandatowym jest pozbawiony roli procesowej strony, a droga sądowa po uprawomocnieniu mandatu pozostaje dla niego zamknięta, jedyna możliwość w zakresie dochodzenia kompensaty jaka mu pozostaje, to dochodzenie swoich praw w postępowaniu cywilnym. Tymczasem dostęp pokrzywdzonego do tych danych w świetle art. 51 ust. 2 Konstytucji należy uznać za niezbędny w demokratycznym państwie prawnym. Jak podkreśla się w doktrynie, „niezbędność informacji należy zatem ocenić przez pryzmat jej przydatności, konieczności (nie nadmierności) oraz proporcjonalności

¹¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 1191.

w ścisłym tego słowa znaczeniu. Z wymogu niezbędności informacji wynika, że nie mogą one być zbierane na wszelki wypadek”¹².

Wziąwszy pod uwagę zaprezentowane już rozważania należy stwierdzić, że także przepis art. 20f ust. 9 ustawy o Policji dotyczący tzw. rejestru wykroczeń nie może być normatywną podstawą dochodzenia przez pokrzywdzonego podstawowych informacji o sprawcy niektórych wykroczeń, zważywszy na *ratio legis* analizowanego przepisu, wyraźnie wyartykułowane, zarówno w uzasadnieniu do projektu ustawy, jak i na etapie legislacyjnym¹³. O braku możliwości uzyskania danych przez pokrzywdzonego z rejestru wykroczeń świadczy także treść art. 20f ust. 9 ustawy o Policji, odsyłająca wyłącznie do zakresu informacji, o których mowa w art. 20f ust. 2 pkt 1-11, 13 i 20 ustawy o Policji, a więc nie odnosząca się do danych osobowych dotyczących pokrzywdzonego, zawartych w art. 20f ust. 3 ustawy o Policji¹⁴. Wydaje się, iż w tym zakresie należałoby rozważyć przynajmniej, wyraźne doprecyzowanie art. 20f ust. 9 ustawy o Policji, w taki sposób,

¹² M. Florczak-Wątor [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. P. Tuleja, Warszawa 2023, s. 191-192.

¹³ Z przebiegu posiedzenia podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego z dnia 12 lipca 2018 r.¹³, rozpoznającej rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2557), w tym głosów przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wynika, iż *ratio legis* było umożliwienie dostępu do danych umieszczonych w rejestrze wykroczeń, poza podmiotami, o których mowa w art. 20f ust. 7 ustawy Policji (podmioty zinstytucjonalizowane) jedynie sprawcom wykroczeń, z wyraźnym wyłączeniem tej możliwości pokrzywdzonemu, Argumentowano to brakiem interesu pokrzywdzonych w dostępie do tych danych i odwzorowaniu regulacji, która funkcjonuje w oparciu o Krajowy Rejestr Karny. Jak podkreślono, stworzenie takiego dostępu pokrzywdzonym nie powinno dotyczyć zarówno przypadku wnioskowania o własne dane pokrzywdzonego, jak również sytuacji tzw. „krzyżowego” kierowania pytań przez pokrzywdzonego, a dotyczących osoby sprawcy wykroczenia *sensu largo*, dostępna na stronie iTV Sejm – transmisje archiwalne: https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/transmisja.xsp?documentId=26D8FF0C4120D16AC12582C20037D8E2&symbol=TRANSMISJA_ARCH&info=T.

¹⁴ Zgodnie z art. 20f ust. 1 ustawy o Policji, Policja może pobierać, uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać w celu wykrywania i ścigania sprawców wykroczeń oraz przestępstw informacje, w tym dane osobowe o sprawcach wykroczeń przeciwko mieniu określonych w art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 k.w., osobach podejrzanych o ich popełnienie oraz obwinionych i ukaranych za te wykroczenia, także bez ich wiedzy i zgody. Stosownie do art. 20f ust. 3 ustawy o Policji, Policja może także pobierać, uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać w celu wykrywania i ścigania sprawców wykroczeń oraz przestępstw informacje, w tym dane osobowe, dotyczące pokrzywdzonego czynami wypełniającymi znamiona opisane w art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 k.w., także bez jego wiedzy i zgody, obejmujące w przypadku osoby fizycznej: imiona, nazwisko, numer PESEL i adres zamieszkania, a w przypadku podmiotu niebędącego osobą fizyczną - dane identyfikujące ten podmiot.

aby jego wykładnia nie budziła wątpliwości, zwłaszcza w zakresie dostępu pokrzywdzonych do gromadzonych w rejestrze danych¹⁵. W tym zakresie wystarczałaby następująca modyfikacja cytowanego przepisu: „Informacje przetwarzane w rejestrze wykroczeń udostępnia się na pisemny wniosek **osobom wymienionym w ust. 1**, wyłącznie w zakresie czynów stwierdzonych prawomocnym rozstrzygnięciem oraz w zakresie informacji, o których mowa w ust. 2 pkt 1-11, 13 i 20, a jeżeli udzielenie takich informacji utrudniałoby realizację ustawowych zadań Policji, w szczególności w zakresie wykrywania i ścigania sprawców wykroczeń oraz przestępstw, zakres udzielanych informacji można ograniczyć do informacji o liczbie odnotowanych w rejestrze czynów, ich kwalifikacji prawnej, dacie wprowadzenia informacji do rejestru, czasie i miejscu popełnienia czynu oraz, w miarę możliwości, informacji określonych w ust. 2 pkt 20. Taka redakcja art. 20f ust. 9 ustawy o Policji definitywnie przesądzi intencje ustawodawcy, w zakresie korzystania z danych gromadzonych w rejestrze, nie budząc wątpliwości na etapie stosowania komentowanych regulacji.

Nie zmienia to jednak faktu, że przeprowadzona powyżej analiza sytuacji pokrzywdzonych w postępowaniu mandatowym, w którym nie uzyskują oni zarówno statusu strony ani dostępu do podstawowych danych sprawcy wykroczenia, niezbędnych dla wytoczenia powództwa cywilnego, skłonić powinna do legislacyjnej refleksji i zmiany w tym zakresie przepisów k.p.w., zważywszy, że sygnalizowany problem nie dotyczy wyłącznie postępowania mandatowego w zakresie wykroczeń przeciwko mieniu, o których mowa w rejestrze wykroczeń, ale każdego pokrzywdzonego, który w wyniku zakończenia postępowania w sprawach o wykroczenia w postępowaniu mandatowym, ma utrudnioną drogę dochodzenia swoich praw majątkowych, przy jednoczesnym zamknięciu dostępu do sądu karnego po uprawomocnieniu się mandatu. Skoro nie ma racjonalnych podstaw, aby pokrzywdzony, w zależności od decyzji sprawcy wykroczenia, polegającej na przyjęciu

¹⁵ Rozporządzenie do omawianego przepisu również nie zawiera dalszego sprecyzowania pojęcia „osoby, której dane osobowe dotyczą”, co jest istotne z punktu widzenia uprawnień Wnioskodawcy jako podmiotu ubiegającego się o uzyskanie informacji z rejestru wykroczeń.

lub odmowie przyjęcia przez niego mandatu¹⁶, miał zróżnicowaną drogę dochodzenia swoich praw, należy to przesądzić normatywnie na gruncie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia, nie ograniczając się jedynie do szczegółowej regulacji w ustawie o Policji. Dokonanie zmian legislacyjnych w tym zakresie jest o tyle słuszne, iż docierające skargi od obywateli świadczą o nieprawidłowej praktyce organów ścigania, z jednej strony dopatrujących się w regulacji art. 20f ust. 3 ustawy o Policji podstawy dochodzenia przez pokrzywdzonego informacji z rejestru wykroczeń, z drugiej zaś uzależnianie *preter legem* powyższego uprawnienia od konieczności wykazania interesu prawnego. W tym stanie rzeczy, dla sanowania zastanej sytuacji prawnej należałoby rozważyć rozwiązanie, które w sposób generalny - w każdym z postępowań mandatowych, umożliwi pokrzywdzonemu dostęp do danych niezbędnych dla uruchomienia postępowania na drodze cywilnej, umożliwiającego kompensację szkód powstałych w wyniku popełnienia wykroczenia.

W związku z powyższym treść art. 98 k.p.w. należy rozważyć dodanie nowego § 6, który przyjmie następujące brzmienie: **„Z chwilą, gdy mandat karny jest prawomocny, zawiadamia się ujawnionych pokrzywdzonych o ukaraniu sprawcy wykroczenia i prawie dostępu do informacji będących podstawą ukarania”**. W postępowaniu mandatowym nie są wytwarzane akta postępowania w sensie ścisłym, pozostaje jednak dokumentacja przebiegu służby, np. w notatkach służbowych. W stanie *de lege lata*, powyższej dokumentacji nie udostępnia się i dopiero na etapie postępowania sądowego, dokumenty te mogą zostać dołączone do materiału dowodowego na wniosek strony. Jednak nawet w toku postępowania o uchylenie mandatu pokrzywdzony nadal nie pozostaje stroną i nie jest władny do zainicjowania tej procedury, ani wnioskowania o dołączenie wskazanej dokumentacji, ma jednak prawo

¹⁶ J. Lewiński, *Część Ogólna. Postępowanie mandatowe według kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia* [w:] *Mandat karny*, Warszawa 2003. Według autora, postępowanie mandatowe jest to postępowanie zastępcze w stosunku do postępowania przed sądem (jako organem powołanym do orzekania w sprawach o wykroczenia), uwarunkowane wyrażeniem przez sprawcę wykroczenia zgody na dobrowolne poddanie się karze (odmowa przyjęcia mandatu karnego powoduje skierowanie wniosku o ukaranie do sądu).

uczestniczyć w posiedzeniu w przedmiocie uchylecia mandatu, o którym mowa w art. 101 § 2 k.p.w. Dostęp do treści zgromadzonej dokumentacji, gdy było prowadzone postępowanie wyjaśniające w niezbędnym zakresie, w zgodzie z art. 8 k.p.w. w zw. z art. 9 § 2 k.p.k. pozwoli pokrzywdzonemu w sposób efektywny kierować wnioski o dokonanie czynności z urzędu, o których mowa w art. 101 § 1 k.p.w., tj. w przedmiocie uchylecia mandatu, jak również uzyskać dostęp do informacji, które są relewantne dla sporządzenia odpowiedniego pozwu w postępowaniu cywilnym, gdy chodzi o naprawienie szkody wyrządzonej wykroczeniem. Nie będzie to jednocześnie zmiana, generująca wydłużenie postępowania mandatowego, zważywszy, że dostęp do zgromadzonej dokumentacji będzie zagwarantowany w fazie, gdy mandat jest prawomocny, a pokrzywdzony nadal będzie miał jedynie pośredni wpływ na zainicjowanie postępowania w przedmiocie uchylecia mandatu. Co więcej, dostęp do danych o sprawcy wykroczenia będzie pełniejszy niż ten, jaki gwarantuje aktualnie załącznik nr 9 do wytycznych Komendanta Głównego Policji z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych czynności w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców (Dz.Urz.KGP z 2020 r., poz. 37), zważywszy na to, że szereg innych organów posiada uprawnienia do realizacji czynności w postępowaniu mandatowym.

Mając na uwadze powyższe, stosownie do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹⁷ zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o dokonanie analizy poruszonych w wystąpieniu problemów i rozważenie zainicjowania działań legislacyjnych w tym zakresie.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku w przedstawionej materii.

Z wyrazami szacunku

¹⁷Dz. U. z 2023 r., poz. 1058.

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- Pan Poseł Marek Ast Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Sejmu RP

(ePUAP);

- Pan Senator Krzysztof Kwiatkowski Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu RP (ePUAP).